Ikäihmisen asumisratkaisut

28.5.2026 SSTY-päivät, Oulu

Senja Karjalainen
suunnittelupäällikkö
Maakuntien tilakeskus

Maakuntien tilakeskus

Maakuntien tilakeskus ja tilakonseptointi

- Maakuntien tilakeskus Oy on hyvinvointialueiden omistama lakisääteinen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskus.
- Maakuntien tilakeskuksen yhtenä perustehtävänä on edistää hyvinvointialueiden yhteisiä toimintamalleja.

- **Sotepe-toimitilojen kansallisen konseptoinnin avulla**

  - ✓ **tehostetaan tiloissa tapahtuvaa toimintaa**
  - ✓ **parannetaan investointien kustannustehokkuutta**
  - ✓ **tehostetaan tilankäyttöä**
  - ✓ **yhtenäistetään toimintatapoja.**

- Toimitilojen konseptisuunnitelmat on tarkoitettu kaikkien hyvinvointialueiden käyttöön. (Maakuntien tilakeskuksen peruspalvelu)
- Konseptisuunnitelmat tuotetaan yhdessä hyvinvointialueiden nimeämien asiantuntijoiden ja konsulttien kanssa.
- Hyväksytyt suunnitelmat ovat hyvinvointialueiden saatavilla Maakuntien tilakeskuksen Oma tila -palveluportaalissa.

Maakuntien tilakeskus

Ikäihmisten asumispalvelut hyvinvointialueen näkökulmasta

- **Sosiaalihuoltolain mukainen yhteisöllinen asuminen on hyvinvointialueen vastuulla.**
  - uusi palvelumuoto
  - Miten vastata yhteisöllisen asumisen tarpeeseen nyt ja tulevaisuudessa?
  - Palvelukotien sijainti? Omaisten hoitoon osallistumisen mahdollistaminen vs. hoitohenkilökunnan tarjonta.
- **Vaatii palvelutuotannon muutosta valtakunnan tasolla.**
  - laitoshoidon päättäminen, ympärivuorokautisen hoivan tarpeen minimointi, kotiin tuotettujen palvelujen lisääminen → palvelukotien uusien asukkaiden hoivan tarve aikaisempaa suurempi
  - hoitajamitoituksen muutokset
- **Asunnon vuokran tulisi olla korkeintaan Kelan eläkkeensaajan asumistuen ylärajan suuruinen.**
  - rakennusinvestoinnin tila- ja kustannustehokkuus
  - Miten minimoidaan vuokraan vaikuttavien tilojen neliömääriä?
- **Ikäihmisten määrä kasvaa vuoteen 2040 asti.**
  - Mitä sen jälkeen tehdään tyhjeneville rakennuksille?

Maakuntien tilakeskus

Ikäihmisen hybridiasumispalvelut kansallisessa konseptisuunnitelmassa

Maakuntien tilakeskus

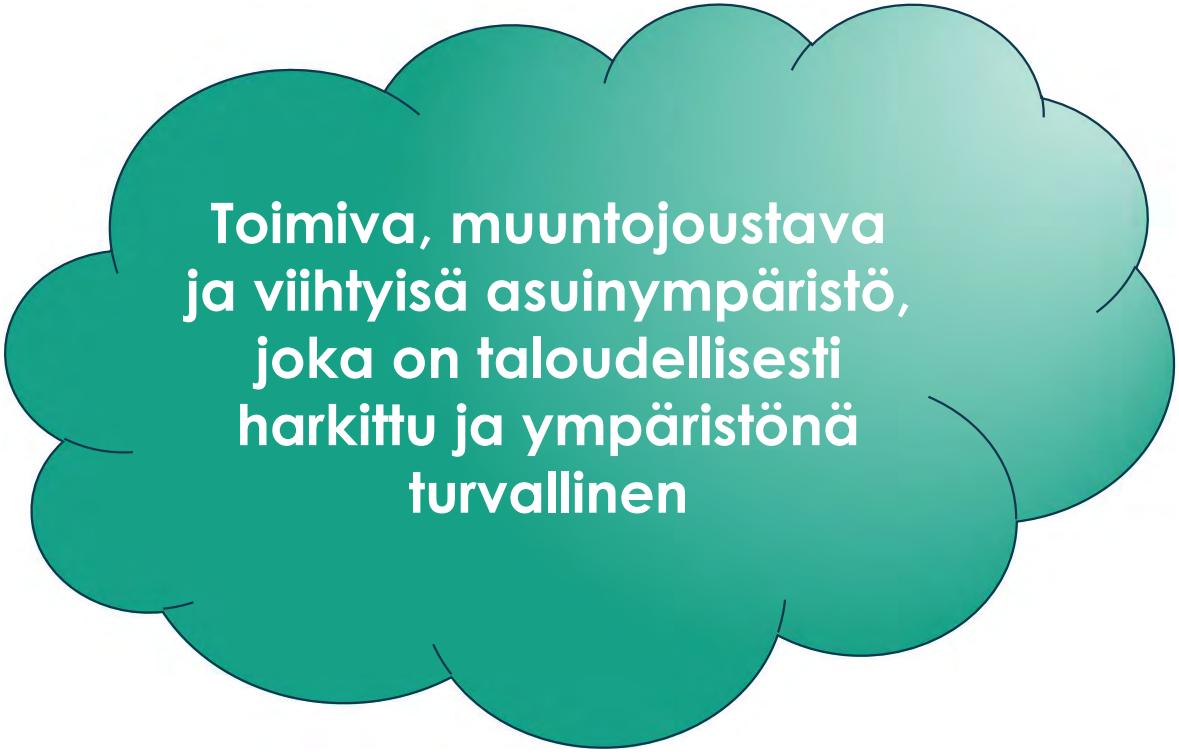

Hybridiasumispalveluiden konseptisuunnitelman sisältö

1. Hybridirakennuksen huonetilaohjelma; rakennuksessa 60 asuntoa kahdessa kerroksessa
2. Molempien kerrosten toiminnallinen tilakaavio
3. Pihasuunnitelma
4. Tyyppitilakortit yhteensä kymmenestä tilasta
5. Suunnitelmien tarkastuslistat konseptisuunnitelmassa kappaleiden lopussa

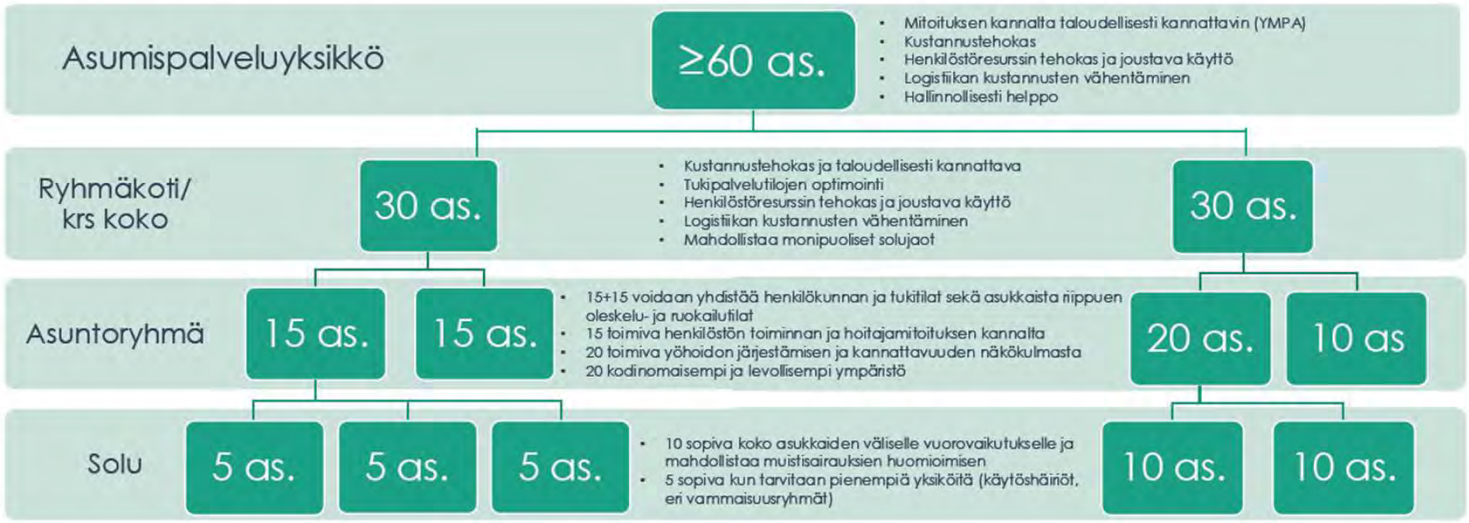
Maakuntien tilakeskus

Konseptin henki

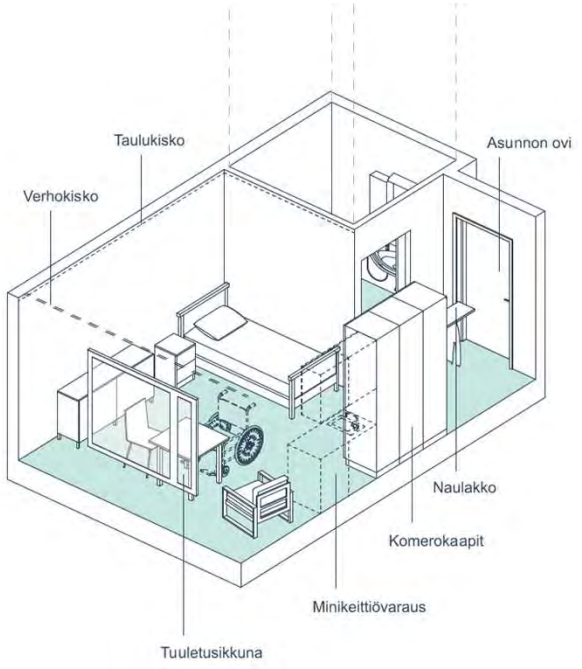

Maakuntien tilakeskus

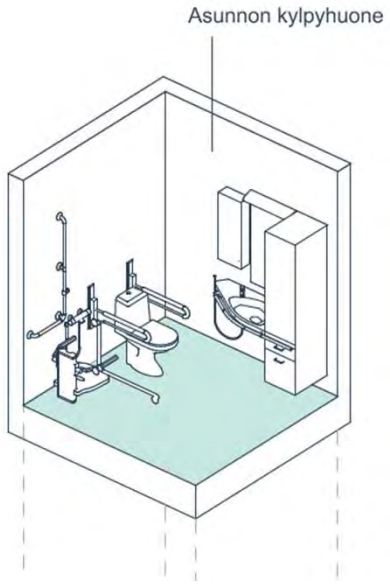
Asumispalveluyksikön kuvaus

Maakuntien tilakeskus

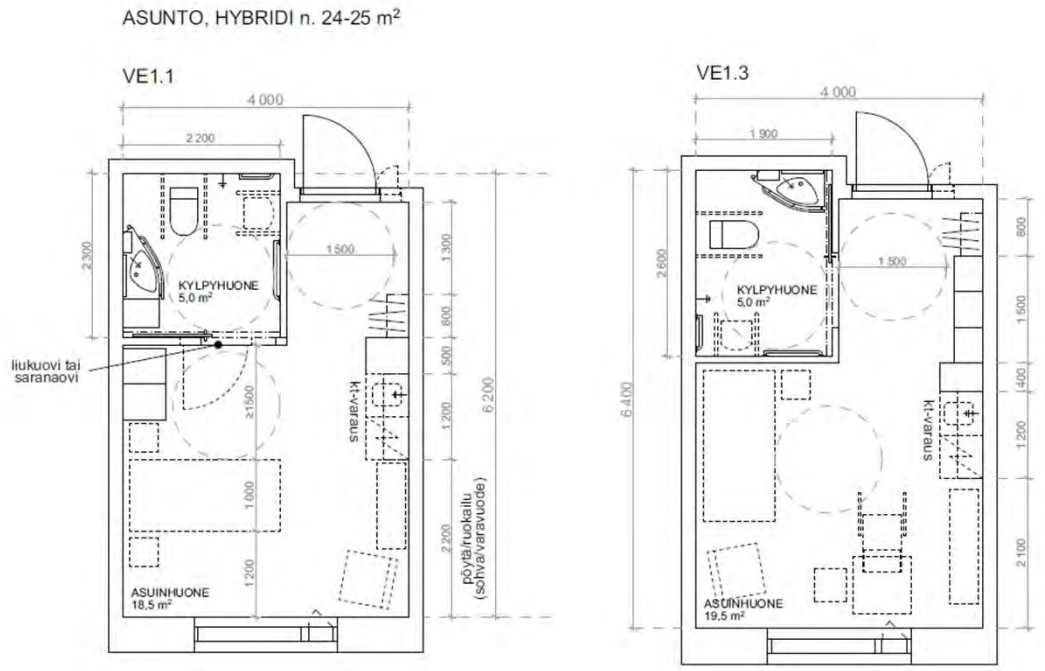
Hybridiasunnon 24 m²
- kuva mallista (VE 1.2)

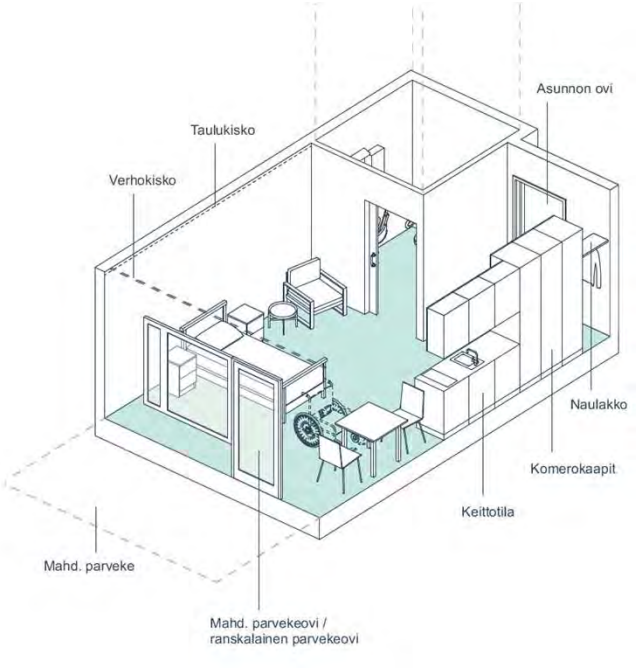

Maakuntien tilakeskus

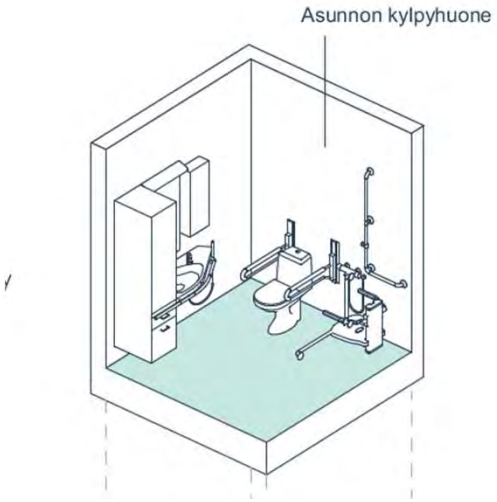
Hybridiasunto, noin 24 m²
- pohjakuvavaihtoehdot

Maakuntien tilakeskus

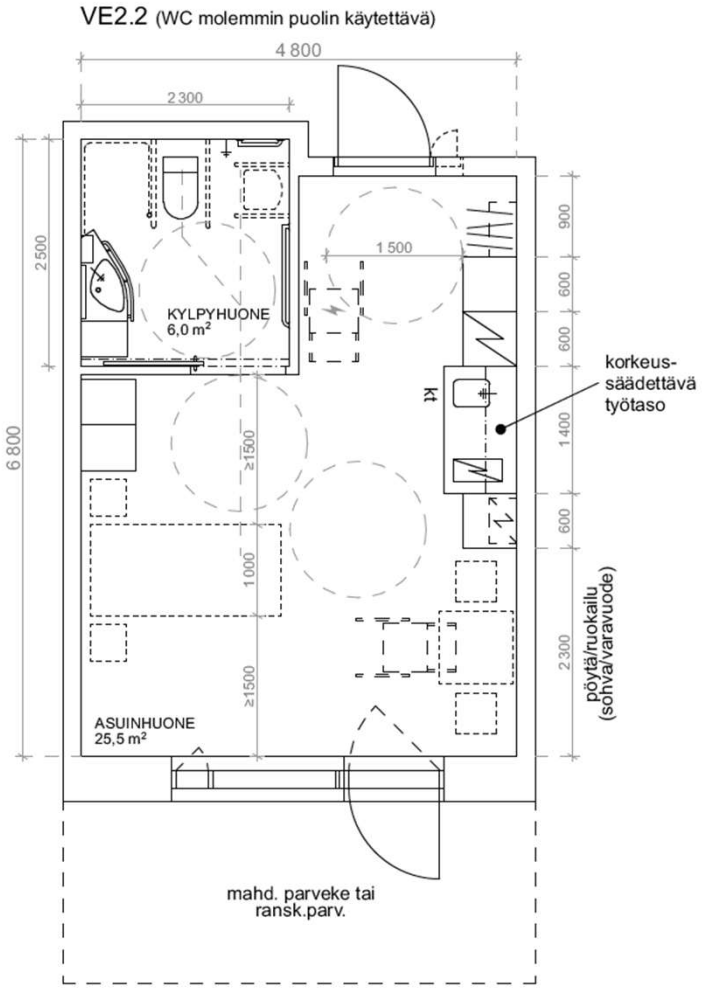
Asunto, noin 29–32 m²
- kuva mallista

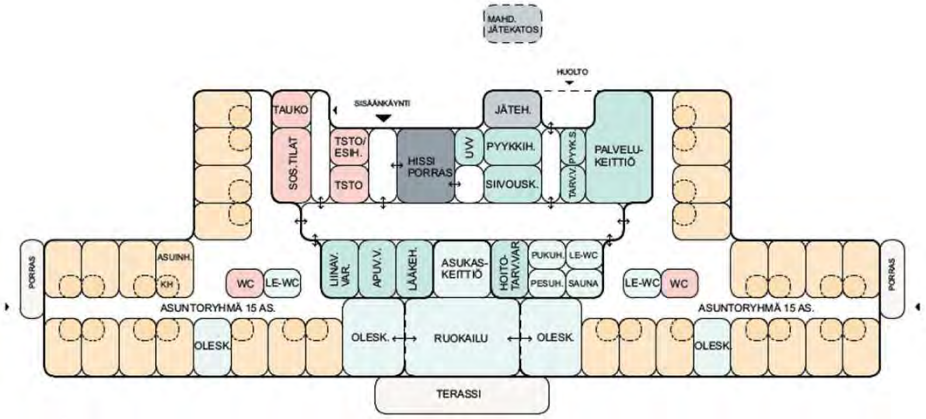

Maakuntien tilakeskus

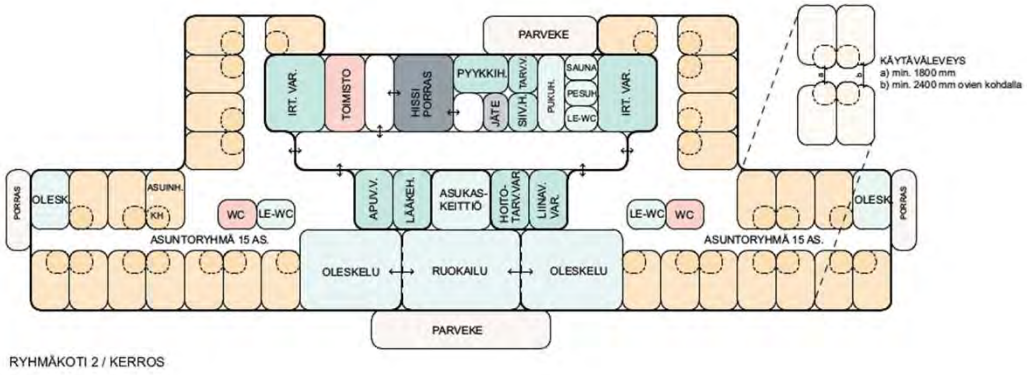
Asunto, noin 29–32 m²
-pohjakuvavaihtoehto

Maakuntien tilakeskus

Hybridirakennuksen toiminnallinen tilakaavio

Maakuntien tilakeskus

Hybridiyksikön huonetilaohjelma

Mahdolliset lisätilat hankekohtaisesti

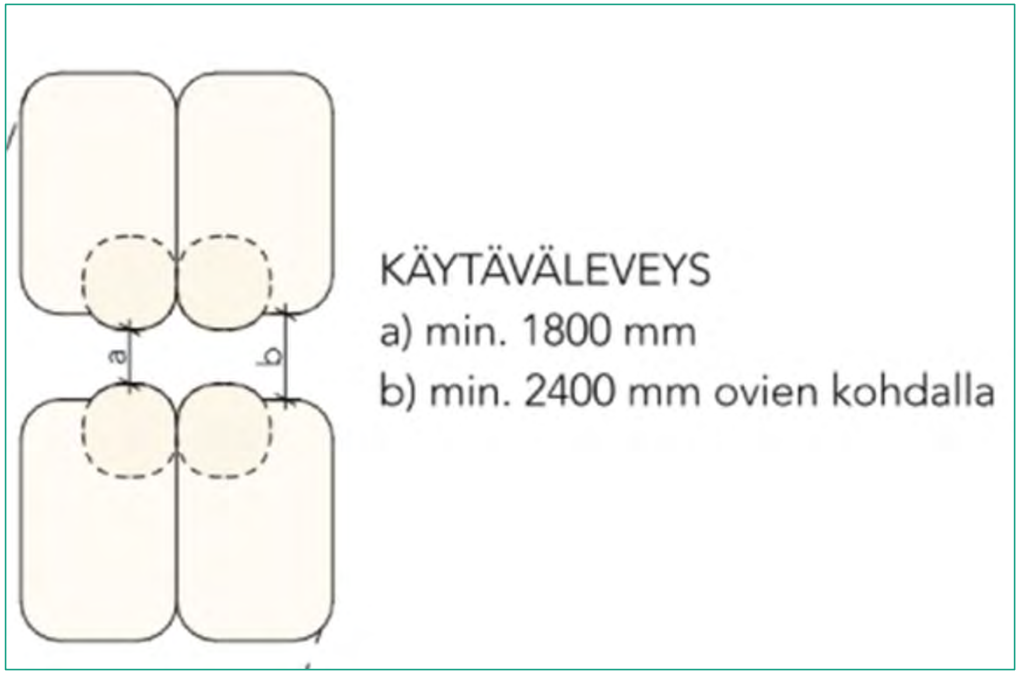
Aistihuone
Liikuntatila/ kuntosali
Harrastus-/ ryhmätila
Neuvotteluhuone
Huuhteluhuone
Saunan vilvoitteluparveke - tai terassi

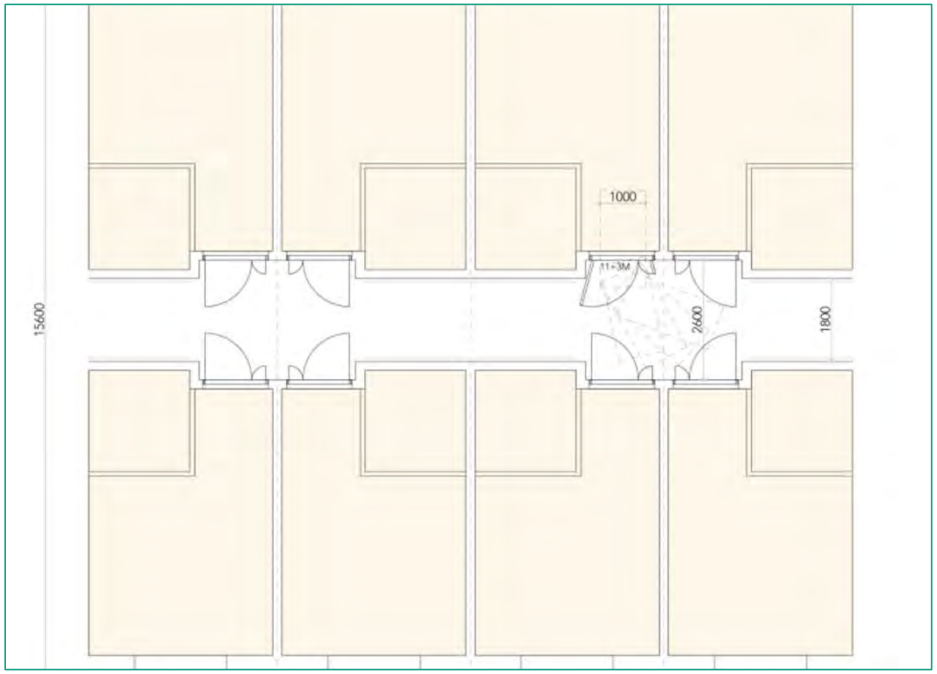
60 asukaspaikkaa kahdessa kerroksessa

Molempiin kerroksiin tarvittavat tilat	m²	kpl määrä	YMPA	YHTA	Hlö määrä
Asuntoryhmä 1					
Asunnon asuinhuone	19-25	15	x	x	
Asunnon kylpyhuone	5-6	15	x	x	
Oleskelu-/ monitoimitila	30	1	x	x	15
Henkilökunnan wc	2	1	x	x	
Asuntoryhmä 2					
Asunnon asuinhuone	19-25	15	x	x	
Asunnon kylpyhuone	5-6	15	x	x	
Oleskelu-/ monitoimitila	30	1	x	x	15
Henkilökunnan wc	2	1	x	x	
Ryhmäkodin(=kerroksen) yhteiset asukastilat					
Asukaskeittiö	15	1	x	x	4
Ruokailutila	30-40	1	x	x	15
LE-WC	6	1	x	x	
Esteetön sauna+pesuhuone+pukuhuone+LE-WC	30-35	1	x	x	5
Irtaimistovarasto	2	30	x	x	
Ryhmäkodin (=kerroksen) tukitilat					
Lääkehuone	5-10	2	x	(x)	
Hoitotarvikevarasto	5-10	1-2	x	x	
Apuvälinevarasto	5-10	1-2	x	x	
Liinavaatevarasto	5-10	1-2	x		
Tarvikevarasto	2-3	1	x		
Pyykkihuolto	10-15	1	x	x	4
Jätteen välikeräyspiste	5	1	x		
Siivoushuone	5	1	x	x	
Ryhmäkodin (=kerroksen) henkilökunnan tilat					
Toimisto/ taustatyötila	12	1	x		2-3
Molempien kerrosten yhteiset tilat					
Tavaran vastaanotto/ logistiikka-aula	10	1	x	x	
Likapyykinkeräys	5	1	x		
Jätehuone	20	1	x	x	
Palvelukeittiö	40-50	1	x	x	
Siivouskeskus	15	1	x	x	
Ulkoiluvälinevarasto	10	1	x	x	
Taukotila	15	1	x		
Toimisto/ esihenkilö	10	1	x	x	1
Sosiaalitilat		2	x	x	

Maakuntien tilakeskus

Asuntokäytävien minimileveydet

Maakuntien tilakeskus

Tyyppitilasuunnitelmat

- hybridiasunto, noin 24 m²
- hybridiasunto, noin 29–32 m²
- asunnon kylpyhuone, noin 5 m²

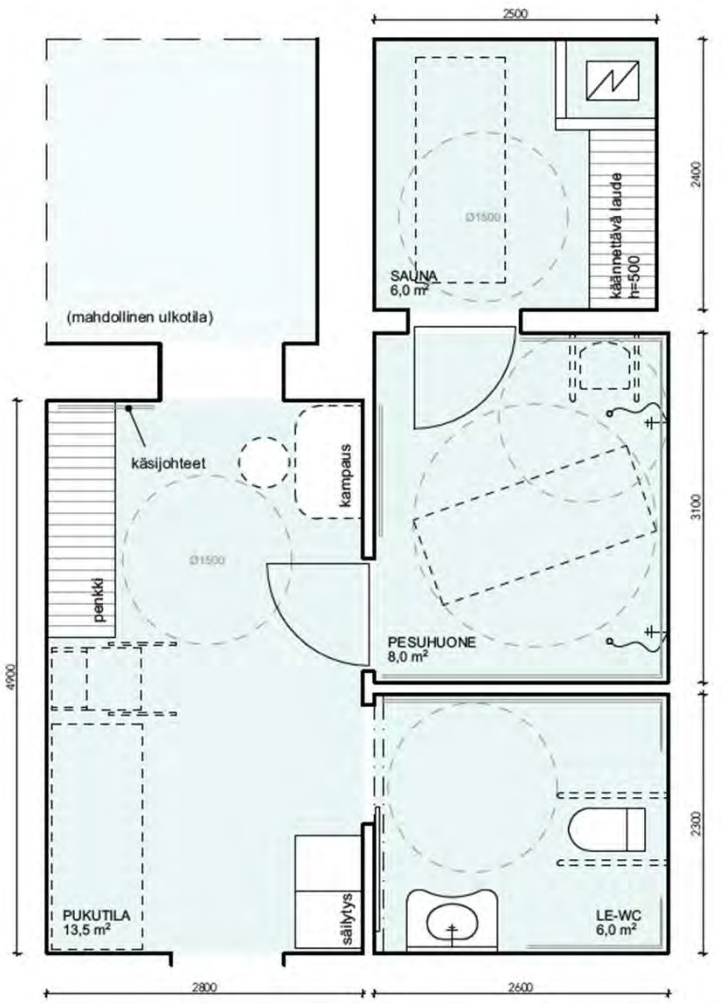
- oleskelutila
- ruokailuaula
- asukaskeittiö

- sauna
- saunan pesuhuone
- saunan pukuhuone
- pyykkihuoltotila

Maakuntien tilakeskus

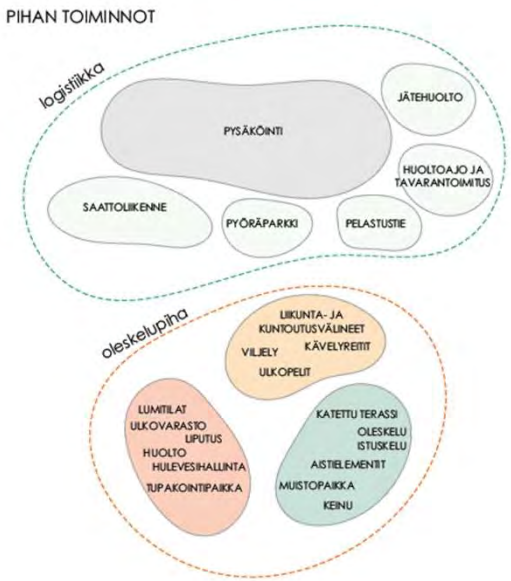

Esimerkki saunaosaston tilakokonaisuudesta

Maakuntien tilakeskus

Hybridirakennuksen esimerkkipiha

Maakuntien tilakeskus

Esimerkki suunnitelmien tarkastuslistasta

Asunnon tarkistuslista

Yleisesti:

- ☐ Asunnon koko 24-31 neliötä
- ☐ Ruokailu mahdollista asunnossa
- ☐ Läheisten tapaaminen ja yöpymismahdollisuus
- ☐ Etäpalvelujen ja avun kutsumisen mahdollisuus
- ☐ Asukas voi sisustaa asunnon omilla kalusteilla ja tekstiileillä
- ☐ Esteetön liikkuminen pyörätuolilla ja apuvälineillä
- ☐ Turvallinen kulku sängystä kylpyhuoneeseen yöaikaan
- ☐ Näkyvyys ikkunasta myös sängyltä
- ☐ Paikantava hoitajakutsu- ja henkilöturvajärjestelmä (ranneke/painike)
- ☐ Tilaa asukkaan omille irtokalusteille
- ☐ Tilavaraus varavuoteelle tai vuodesohvalle
- ☐ Siirtymiset ja hoivatoimet mahdollisia 1–2 avustajalla
- ☐ Siirrettävän potilasnostimen käyttö mahdollista

Yhteisöllinen asuminen

- ☐ Esteetön keittotila (ei pelkkä varaus)
  - ☐ Korkeussäädettävä työtaso
  - ☐ Keittiöallas ja hana
  - ☐ Induktioliesi ja liesituuletin
  - ☐ Mikroaaltouuni
  - ☐ Jääkaappi pakastelokerolla
- ☐ Keittotilan leveys vähintään 1800 mm
- ☐ Mahdollinen suora uloskäynti (piha/parveke)

Ympärivuorokautinen

- ☐ Vähintään minikeittiövaraus (vesi, viemäri, sähkö)
- ☐ Mahdollisuus ruoan lämmitykseen
- ☐ Hoivasängyllä liikkuminen pääosin asunnon sisällä
- ☐ Henkilökunnalla mahdollisuus katkaista keittotilan sähkö ja vesi
- ☐ Mahdollisuus erikoisleveään hoivasänkyyn (bariatriset)
- ☐ Varaus kattokiinnitteiselle potilasnostimelle (osassa asuntoja)
- ☐ Tilavaraus ja latausmahdollisuus sähköpyörätuolille

Vammaisten asumispalvelut

- ☐ Asunnon huonekorkeus vähintään 2400 mm alakattojen osuuksilla. Muutoin h=2700 mm.
- ☐ Asuinhuoneen kaikki komerot lukittavia
- ☐ Asuinhuoneen sisäkatot akustoivat
- ☐ Kattonostinvaraus huomioitu rakenteissa
- ☐ Asunnon pistorasioiden ja valaistuksen kytkeminen jännitteettömäksi henkilökunnan toimesta, asuntokohtainen katkaisija keskuksessa
- ☐ Osassa vammaisten asuntoja on varaus kattokiinnitteiselle potilasnostimelle.
- ☐ Asunnon kylpyhuoneen oven vapaa kulkuaukko > 900–1000 mm
- ☐ Ei lukitusmahdollisuutta asukkaalle kylpyhuoneen oveen
- ☐ Wc-istuimen asennus 200–300 mm irti seinästä ja 800 mm leveä vapaa tila istuimen molemmin puolin.

Maakuntien tilakeskus

Lopuksi

- Ikäihmisten ja vammaisten asumispalveluiden konseptisuunnitelma julkaistaan kesäkuussa Maakuntien tilakeskuksen Oma tila -palveluportaalissa.
- Konseptisuunnitelman hyödynnettävyydestä hyvinvointialueiden omissa hankkeissa kerätään palautetta.
    - Konseptisuunnitelmaa jatkokehitetään tarvittaessa saadun palautteen perusteella
- Ikäihmisten ja vammaisten asumispalveluiden konseptisuunnitelman lisäksi Maakuntien tilakeskus julkaisee kesäkuussa seuraavat kansalliset suunnitteluperiaatteet
        - potilashuone
        - vastaanottohuone
- Pelastusasemien konseptointityö on menossa.
    - Konseptisuunnitelmat valmistuvat lokakuussa 2026.
- Kiitos hyvinvointialueiden asiantuntijoille ja konsulteille hyvästä yhteistyöstä!

Maakuntien tilakeskus

Kiitos!

Senja Karjalainen
suunnittelupäällikkö
Maakuntien tilakeskus
029 471 2043, 040 588 8511
senja.karjalainen@maakuntientilakeskus.fi

Maakuntien tilakeskus